

Svejedno je

Agota Kristof
C'est égal
© Seuil, 2005
za ovo izdanje © 2025 Futura publikacije, Novi Sad

E-mail: office@neusatz.rs
www.neusatz.rs

za izdavača
Relja Dražić

Korice: Tanja Dukić Počuč

Objavljivanje ove publikacije finansijski je podržao Grad Novi Sad
- Gradska uprava za kulturu.
Stavovi autora izneti u publikaciji ne izražavaju stavove organa
koji je dodelio sredstva za sufinansiranje projekta.

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

821.133.1(494)-32

ISBN 978-86-7188-239-2

COBISS.SR-ID 179037193

Agota Krištof
SVEJEDNO JE
novele

preveo
Bojan Savić Ostojić

Sadržaj

Sekira // 7
Voz za sever // 9
Kuća // 11
Kanal // 13
Smrt radnika // 17
Više se ne hranim // 19
Profesori // 21
Pisac // 23
Dete // 25
Kuća // 27
Sestro Line, brate Lanoe // 33
Svejedno je // 35
Poštansko sanduče // 37
Pogrešni brojevi // 41
Selo // 49
Ulice // 53
Veliki točak // 59
Provalnik // 61
Majka // 63
Pozivnica // 65
Osveta // 69
O jednom gradu // 71
Proizvod // 73
Mislim // 77
Moj otac // 79

Sekira

„Izvolite, doktore. Da, to se tu desilo. Tako je, ja sam vas pozvala. Moj muž je doživio nesreću. Tako je, mislim da je nesreća ozbiljna. Poprilično ozbiljna, rekla bih. Pođimo na sprat. Eno ga u našoj spavaćoj sobi. Ovuda. Oprostite, krevet nije namešten. Ne zamerite, malo sam se uznemirila kad sam videla svu onu krv. Pitam se kako ću skupiti hrabrost da sve to očistim. Mislim da ću se radije odseliti.

Evo sobe, uđite. On je tu, pored kreveta, na tepihu. Sekira mu se zarila u lobanju. Hoćete da ga pregledate? Da, pregledajte ga. Skroz glupa nesreća, zar ne? Pao je iz kreveta pravo na sekiru, u snu.

Da, naravno, sekira je naša. Inače stoji u dnevnoj sobi, pored kamina, njom sečemo drva.

Šta će pored kreveta! Nemam pojma. Sigurno je sam naslonio sekiru uz noćni stočić. Možda se plašio provalnika. Naša kuća je dosta izolovana.

Šta kažete, mrtav je? To sam odmah pomislila. Ali, rekoh, bolje da lekar potvrdi.

Hoćete da telefonirate? Naravno, zvaćete hitnu pomoć, zar ne? Policiju? Zašto policiju? Pa to je nesrećan slučaj. Prosto, čovek je pao s kreveta na sekiru. Jeste, to se retko dešava. Ali mnogo toga se tako glupo dogodi.

Uh! Možda mislite da sam ja stavila sekiru pored kreveta da bi on pao na nju? Ali ja nisam mogla da predviđim da će on pasti s kreveta!

Možda mislite da sam ga ja gurnula i da sam onda mirno zaspala, konačno sama u našem velikom krevetu, konačno oslobođena njegovog hrkanja i mirisa!

Zaboga, doktore, nećete valjda tako nešto pomisliti, ne možete...

Doduše, naspavala sam se. Nisam se odavno tako naspavala. Probudila sam se tek u osam ujutru. Pogledala kroz prozor. Duvao je vetar. Beli i sivi okrugli oblaci igrali su se ispred sunca. Bila sam srećna i razmišljala sam o nepredvidljivosti oblaka. Možda će se, mislila sam, raščistiti – tako su brzo jezdili – možda će se skupiti i sručiti na nas u obliku kiše. Bilo mi je svejedno. Ja mnogo volim kišu. Uopšte, jutros mi je sve izgledalo čarobno. Osećala sam olakšanje, kao da sam se otarasila nekog tereta koji tako dugo...

Onda sam okrenula glavu, primetila nesrećan slučaj i odmah vam telefonirala.

I vi biste sad da telefonirate. Evo aparata. Zovete hitnu pomoć. Hoćete da odnesu telo, je li tako?

Hitna pomoć mene traži, kažete? Nije mi jasno. Nisam ja ranjena. Mene ništa ne boli, osećam se vrlo dobro. Krv na mojoj spavaćici u stvari je krv mog muža koja je prsnula kad..."

Voz za sever

Skulptura u parku, blizu napuštene železničke stanice.

Predstavlja psa i muškarca.

Pas stoji, muškarac je na kolenima, obgrlio je pseći vrat, glava mu je blago pognuta.

Pseće oči gledaju ravnici levo od stanice koja se proteže unedogled, čovekove oči usmerene su napred, iznad psećih leđa, u šine obrasle travom, kojima nijedan voz odavno ne prolazi. Selo u kojem se nalazi bivša železnička stanica je opustelo. Još se tek poneki građanin zaljubljen u prirodu i samoću leti nastani tu, ali svi imaju kola.

Tu je i starac koji se muva po parku. On tvrdi da je izvajao psa i da je, pošto je zagrlio obožavanu životinju, i sam ostao skamenjen.

Kada ga pitaju kako to da je i pored svega tu, živ, od krvi i mesa, on jednostavno odgovori da čeka sledeći voz za sever.

Niko nema srca da mu kaže da voz za sever više ne ide, da više nijedan voz ne vodi nikuda. Nude mu da ga odvezu kolima, ali on odmahuje glavom.

– Ne, neću kolima. Čekaju me na stanici.

Nude mu da ga odvedu na neku stanicu, bilo koju na severu.

On opet odmahne glavom.

– Ne, hvala. Moram da uhvatim voz. Poslao sam pisma. Majci. I ženi. Napisao sam da ću stići vozom u 8 uveče. Žena me čeka na stanici sa decom. Čeka me i majka. Otkako mi je umro otac, čeka me da ga sahranimo. Obećao sam joj da ću doći na sahranu. Računam da ću ponovo videti ženu i decu koje sam... ostavio. Da, ostavio sam ih. Da bih postao veliki umetnik. Bavio sam se slikanjem, vajarstvom. Sada bih kući.

– Ali kada ste pisali ženi, kada je trebalo da sahranite oca, recite, kad se sve to desilo?

– To se desilo... kada sam otrovao psa, pošto nije hteo da me pusti da odem. Uhvatio mi se za sako, za pantalone, lajao je kad sam ušao u voz. Otrovao sam ga i sahranio ispod skulpture.

– Skulptura je već bila tu?

– Nije, izvajao sam je sutradan. Psa sam izvajao ovde, na njegovom grobu. A kada je stigao voz za sever, zagradio sam ga poslednji put i... skamenio se pored njegovog vrata. Čak ni mrtav nije hteo da me pusti da odem.

– Pa ipak, vi ste tu i čekate voz.

Starac se smeje:

– Nisam ja toliko lud koliko vam se čini. Dobro znam da ne postojim, ja sam od kamena, ležim na leđima svog psa. Znam i da vozovi ovuda više ne prolaze. Znam i da je moj otac odavno sahranjen, da me majka, takođe mrtva, više ne čeka ni na jednoj stanici, ne čeka me niko. Žena mi se preudala, deca su mi odrasla. Star sam, gospodine, veoma star, stariji nego što mislite. Ja sam statua, neću nikuda. Sve je ovo samo igra između mog psa i mene, igra koju smo igrali godinama, igra u kojoj je on već u trenu kad sam ga sreo postao pobednik.